

BK-04.1711.14.2014

PROTOKÓŁ

kontroli problemowej w zakresie gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych za 2013 r. przeprowadzonej w jednostce budżetowej – Domu Pomocy Społecznej (zwanym dalej DPS), z siedzibą w Krakowie ul. Krakowska 55, w okresie od dnia 12.05.2014 r. do dnia 28.05.2014 r. przez Annę Jaskólską-Wilk – inspektora Referatu Kontroli Finansowej Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa, na podstawie upoważnienia Nr 19/2014, podpisanego w dniu 23.04.2014 r. przez Prezydenta Miasta Krakowa.

Zakres kontroli obejmował w szczególności:	(str.)
1. Organizację jednostki	2
2. Gospodarkę środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	3
2.1 Unormowania wewnętrzne dotyczące zasad funkcjonowania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	3
2.2 Gospodarowanie środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	5
3 Podsumowanie	17

Wyjaśnień w toku kontroli udzielali:

- Pani Maria Gdula – Argasińska – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej,
- Pani Maria Pilch – Główny Księgowy DPS,
- Pani Anna Goszkowska – Inspektor DPS
- Pani Dorota Kaszowska – Kierownik sekcji spraw pracowniczych DPS.

Ilekoć w niniejszym protokole użyto sformułowań i skrótów:

- *uzfśś* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 592 z późn. zm.),
- *ufp* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 885 z późn. zm.),
- *ur* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 330 z późn. zm.),
- *updof* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.),
- *rpk* – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. *w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej* (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U. poz. 289),
- *ZFŚS* – oznacza Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

I. Organizacja jednostki

Dom Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Krakowskiej 55, zwany dalej DPS jest samodzielną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Miejskiej Kraków. Nadzór nad działalnością DPS sprawuje Prezydent Miasta Krakowa, przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zasady działalności DPS uregulowane zostały w Statucie, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr LXXVII/1159/13 Rady Miasta Krakowa z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie nadania statutu jednostce budżetowej – Dom Pomocy Społecznej w Krakowie, ul. Krakowska 55.

Jak wynika z zapisów statutu, podstawowym celem działalności DPS jest zapewnienie osobom przewlekłe psychicznie chorym, wymagającym całodobowej opieki usług bytowych, opiekuńczych na poziomie obowiązującego standardu w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb oraz umożliwianie korzystania ze świadczeń przysługujących z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W okresie objętym kontrolą:

Dyrektorem jednostki jest Pani Maria Gdula - Argasińska, zatrudniona na tym stanowisku od dnia 11 sierpnia 1991 r. na czas nieokreślony na podstawie pisma nr WZPS/Os-56/91 r. Dyrektora Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej z dnia 10.08.1991 r.

W aktach osobowych znajdowały się następujące pełnomocnictwa nr:

- 18/2013 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 2013 r. do:
 - zawierania w imieniu Gminy Miejskiej Kraków porozumień oraz składania jednorazowych oświadczeń woli w sprawach udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, polegających na: umorzeniu, rozkładaniu na raty lub odraczaniu terminu zapłaty należności oraz naliczaniu odsetek preferencyjnych w przypadku odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty, których kwota nie przekracza 10.000,00 zł,
 - składania w imieniu Gminy Miejskiej Kraków jednorazowych oświadczeń woli w sprawach odmowy udzielania ulg w spłacie wierzytelności polegających na umorzeniu, rozkładaniu na raty lub odroczeniu terminu zapłaty należności oraz naliczeniu odsetek preferencyjnych w przypadku odroczenia terminu zapłaty lub rozłożeniu na raty, w zakresie działania DPS w Krakowie ul. Krakowska 55.
- 28/2014 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 13 lutego 2014 r. do:
 - zaciągania w imieniu Gminy Miejskiej Kraków zobowiązań w zakresie działania DPS w Krakowie ul. Krakowska 55, w tym do zawierania i zmiany umów w ramach środków finansowych określonych w budżecie Miasta Krakowa dla DPS w Krakowie ul. Krakowska 55
 - zaciągania w imieniu Gminy Miejskiej Kraków zobowiązań na realizację przedsięwzięć określonych w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Krakowa, w tym do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania. DPS w Krakowie ul. Krakowska 55 jest jednostką realizującą, a wartość przedmiotu umowy lub kwota zobowiązania nie przekracza kwoty w ramach środków finansowych określonych w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Krakowa.

Niniejsze pełnomocnictwo ograniczone jest limitem zobowiązań planowanych do zaciągnięcia w roku budżetowym na realizację przedsięwzięć, dla których realizatorem jest DPS w Krakowie ul. Krakowska 55, określonym w wieloletniej prognozie finansowej Miasta Krakowa.

Powyższe pełnomocnictwa nie zwalniają z obowiązku uzyskania, przed złożeniem oświadczenia woli, każdorazowo kontrasygnaty Skarbnika Miasta Krakowa lub osoby przez niego upoważnionej.

Głównym Księgowym jednostki jest Pani Maria Pilch, zatrudniona na tym stanowisku na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę zawartą w dniu 6.06.1991 r. W aktach osobowych Głównego Księgowego znajdowały się m. in.:

- dokument „zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 25.01.2007 r.,
- zakres czynności podpisany w dniu 1.02.2011 r., zawierający powierzenie obowiązków w zakresie rachunkowości zgodnie z art. 4 ust. 5 ur oraz powierzenie odpowiedzialności na mocy art. 53 upf i w zakresie objętym art. 54 upf,
- upoważnienie nr 113/2013 Skarbnika Miasta Krakowa z dnia 28.06.2013 r. do kontrasygnowania czynności prawnych, które mogą spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych dokonywanych w imieniu Gminy Miejskiej Kraków przez Dyrektora Domu Pomocy Społecznej dla realizacji przedsięwzięcia 1-2.6 *Modernizacja DPS w Krakowie ul. Krakowska 55* zamieszczonego w aktualnej uchwale Rady Miasta Krakowa w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Krakowa - upoważnienie ograniczone jest limitem zobowiązań określonych w ww. uchwale.

2. Gospodarka środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

2.1. Unormowania wewnętrzne dotyczące zasad funkcjonowania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

Kontrolą objęto prawidłowość opracowania Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych względem przepisów uzfs.

Badaniem objęto Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w DPS (zwany dalej *Regulaminem*), który wprowadzony został do stosowania z dniem 1.04.2008 r. na mocy Zarządzenia nr 1/2008 Dyrektora DPS z dnia 1.04.2008 r.

Ustalenia:

Regulamin opracowany został w oparciu o obowiązujące na dzień jego wprowadzenia do stosowania przepisy prawne, tj.:

- ustawę z dnia 4 marca 1994 r. *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (tekst jednolity z 1996 r. Dz. U. 70, poz. 335 z późn.zm.). Należy zaznaczyć, że na dzień kontroli obowiązuje ujednolicony tekst ustawy *o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych* (Dz. U. z 28 maja 2012 r. poz. 592),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 1994 r. *w sprawie sposobu ustalenia przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych* (Dz. U. nr 43, poz. 168). Należy zaznaczyć, że na dzień kontroli obowiązuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9.03.2009 r. *w sprawie sposobu ustalenia przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych* (Dz. U. z 2009 r. nr 43, poz. 349),
- ustawę z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. nr 55 poz. 234 z późn. zm.). Należy zaznaczyć, że od dnia 4.02.2014 r. obowiązuje wersja ww. ustawy ogłoszona w Dzienniku Ustawa pod poz. 167,
- ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 z późn.zm.). Należy zaznaczyć, że na dzień kontroli obowiązuje ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).
- Kodeks Pracy (tekst jednolity Dz. U z 1998 r. nr 21, poz. 96 z późn.zm.),

7

Pilch J.

- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzednim i w drugim półroczu roku poprzedniego, ogłaszanego w Monitorze Polskim przed dniem 20 lutego danego roku.

W *Regulaminie* uregulowano kwestie dotyczące osób uprawnionych do korzystania z ZFŚŚ, zasad tworzenia i podziału środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz ustalono zasady i warunki korzystania ze środków finansowanych z Funduszu, stosownie do wymogów art. 8 ust 2 *uzfśś*. *Regulamin* zawierał również postanowienia, w myśl których, cyt. „*podstawą przyznawania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu jest wniosek osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu poparty jej oświadczeniem o sytuacji życiowej i rodzinnej oraz o wysokości dochodu przypadającego na osobie w rodzinie (...)*” (§ 5 ust. 2 *Regulaminu*).

Do *Regulaminu* załączono wzory dokumentów stosowanych w ramach działalności ZFŚŚ w tym:

- *Wniosek o przyznanie świadczenia socjalnego* (załącznik nr 1 do *Regulaminu*),
- *Wniosek o przyznanie zapomogi bezzwrotnej* (załącznik nr 3 do *Regulaminu*),
- *Wniosek o udzielenie pożyczki z ZFŚŚ* (załącznik nr 4 do *Regulaminu*),
- *Umowa o przyznanie pomocy z ZFŚŚ na cele mieszkaniowe* (załącznik nr 5 do *Regulaminu*).

W celu usprawnienia współdziałania w zakresie Funduszu Dyrektor DPS powołał Komisję Socjalną na mocy zarządzenia 3/2010 z dnia 1 marca 2010 r. w sprawie powołania *Komisji Socjalnej*.

Ponadto analiza treści *Regulaminu* wykazała, że w pewnym zakresie nie regulował on wszystkich kwestii zapewniających sprawne i prawidłowe gospodarowanie środkami funduszu oraz zawierał zapisy niedostosowane do przepisów *uzfśś* i faktycznie stosowanych zasad, i tak:

1. w myśl § 2 ust. 1 *Regulaminu* cyt.: „*Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych jest tworzony na zasadach określonych w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych:*

- a) (...),
- f) z kwot niewykorzystanych w roku poprzednim.”

Przytoczony zapis jest niezgodny z treścią art. 11 *uzfśś*, w myśl którego cyt.: „*Środki Funduszu niewykorzystane w danym roku kalendarzowym przechodzą na rok następny.*”

2. *Regulamin* nie uwzględnił zapisów wskazujących na możliwości tworzenia corocznego odpisu podstawowego zgodnie z art. 5 ust. 3 *uzfśś* cyt.: „*Wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze – w rozumieniu przepisów o emeryturach pomostowych, wynosi 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2*” pomimo, iż w 2013 r. odpis ten został w jednostce utworzony,

3. w myśl postanowień *Regulaminu*:

- środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych są przeznaczone między innymi na:
 - cyt.: „*zpomogi losowe i doraźne dla pracowników*”. Natomiast § 3 niniejszego *Regulaminu* przewiduje większy wachlarz uprawnionych osób a przepisy *uzfśś* nie przewidują możliwości ograniczenia dostępu do korzystania ze środków Funduszu przez osoby uprawnione,
 - pomoc socjalno-rzeczowej i finansowej w tym m.in. w związku ze zwiększonymi wydatkami w okresie jesienno-zimowym i świątecznym,
 - zakup paczek mikołajowych dla dzieci w wieku od 0 do ukończenia 15 lat,

- pomoc na cele mieszkaniowe – wysokość oprocentowania od kwot udzielonych pożyczki wynosi 2 % od kwoty pożyczki.
- dopłata do wypoczynku może nastąpić (...) w okresie od maja do października danego roku.

W myśl art. 8 ust. 1 uzfśś jedynym kryterium udzielania świadczeń osobom uprawnionym do korzystania ze środków Funduszu jest kryterium socjalne.

2.2. Gospodarowanie środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

Kontrolą objęto prawidłowość naliczenia odpisu na Fundusz oraz terminowość przekazania środków na rachunek bankowy ZFŚŚ. Przestrzeganie zasad gospodarowania środkami Funduszu względem przepisów uzfśś oraz ustaleń zawartych w obowiązującym w 2013 r. *Regulaminie*.

Badaniem objęto gospodarowanie środkami ZFŚŚ w 2013 r.

Do kontroli przedłożono:

- wydruki pn.: „Obroty konta” w okresie: 2013-01 do 2013-12 wg daty rejestracji dokumentów (chronologicznie) sporządzone dla kont:
 - 851 Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
 - 135 Rachunek środków funduszy specjalnych – fundusz socjalny
 - ewidencji analitycznej do konta 234/M Pozostałe rozrachunki z pracownikami – pożyczka mieszkaniowa prowadzonej dla rozrachunków z pracownikami, które wykazywały obroty i salda,
 wygenerowane z systemu księgowego „Cogisoft” w dniu 12.05.2014 r.,
- WB z rachunku ZFŚŚ od nr 1 za okres: 1-8.01.2013 r. do nr 81 za okres od 31-31.12.2013 r.,
- dowody PK (brak kolejnego numeru dowodu) wystawione w okresie od stycznia do grudnia 2013 r. tytułem naliczenia odsetek od udzielonych pożyczek mieszkaniowych,
- raporty kasowe nr 1/I/2013 za okres 2-31.01.2013 r. do nr 11/XII/2013 za okres od nr 1-31.12.2013 r., wraz z załączonymi dowodami KP i KW,
- dokument pn. *Naliczenie wysokości ZFŚŚ na 2013 rok do planowanej liczby zatrudnionych pracowników w DPS* sporządzony przez Głównego Księgowego w dniu 6.12.2012 r., Dokument opracowany w oparciu o dane przekazane przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych z dnia 30.11.2012 r.,
- dokument pn. *Plan podziału środków z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na 2013 r.*, sporządzony przez Głównego Księgowego (brak daty sporządzenia) i zatwierdzony przez Dyrektora jednostki,
- dokument pn. *Korekta naliczenie wysokości ZFŚŚ na 31.12.2013 rok do przeciętnej rzeczywistej liczby zatrudnionych pracowników w ciągu roku* sporządzony przez Głównego Księgowego w dniu 12.12.2013 r. zatwierdzony przez Dyrektora jednostki. Dokument opracowany w oparciu o dane przekazane przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych.
- dokument pn. *Rozliczenie wykonania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych za 2013 r.*, sporządzony przez Głównego Księgowego (brak daty sporządzenia) i zatwierdzony przez Dyrektora jednostki,
- protokoły z posiedzeń Komisji Socjalnych DPS w dniach:
 - 3.05.2013 r. w sprawie ustalenia tabeli odpłatności za kolonie letnie, obozy, zimowiska, zielone szkoły i wczasy zorganizowane na rok 2013.

Dochód na członka rodziny brutto (w zł)	% dofinansowania zakładu pracy
Do 1.000,00	75

Od 1.001,00 do 1.500,00	60
Od 1.501,00 do 2.000,00	50
Od 2.001,00 do 2.500,00	40
Od 2.501,00 do 3.000,00	20
Powyżej 3.000,00	Bez dofinansowania

- 10.05.2013 r. w sprawie ustalenia kryterium dochodowego i wysokości pomocy finansowej dla osób uprawnionych „z tytułu wczasów pod gruszą”:

Dochód na członka rodziny brutto (w zł)	Kwota dofinansowania brutto (w zł)
Do 1.000,00	550,00
Od 1.001,00 do 2.000,00	530,00
Od 2.001,00 do 3.000,00	500,00
Powyżej 3.000,00	480,00

- 13.11.2013 r. w sprawie ustalenia kryterium dochodowego i wysokości kwoty przeznaczonej na zakup paczki mikołajowej dla dzieci:

Dochód na członka rodziny brutto (w zł)	Wartość paczki (w zł)
Do 3.000,00	50,00
Powyżej 3.000,00	48,00

- 13.11.2013 r. w sprawie ustalenia kryterium dochodowego i wysokości pomocy finansowej dla pracowników, emerytów i rencistów z powodu zwiększonych wydatków jesienno-zimowych i zbliżających się świąt:

Dochód na członka rodziny brutto (w zł)	Kwota dofinansowania brutto (w zł)
Od 2.001,00 do 3.000,00	430,00
Od 2.001,00 do 3.000,00	500,00
Powyżej 3.000,00	400,00

- Wnioski o świadczenie socjalne, w tym:

- 189 wniosków o przyznanie świadczenia socjalnego – *dopłata do wypoczynku zorganizowanego we własnym zakresie* sporządzone na drukach stanowiących załącznik nr 1 do Regulaminu ZFŚŚ. Wnioski zawierały oświadczenie o wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego zgodnie z wymogami wynikającymi z § 6 ust. 4 *Regulaminu* oraz oświadczenie o wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na członka rodziny wyliczonego za okres trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku.
Wszystkie wnioski zostały zaopiniowane pozytywnie przez Dyrektora DPS i stanowiły podstawę do przygotowania listy wypłat.
- 8 wniosków złożonych przez pracowników DPS o *przyznanie zapomogi bezzwrotnej* w związku z trudną sytuacją życiową na druku stanowiącym załącznik nr 3 do Regulaminu ZFŚŚ. Do wniosków załączona była dokumentacja potwierdzająca trudną sytuację rodzinną w związku z przeprowadzonymi badaniami lekarskimi bądź pobytem w szpitalu pracownika lub członka jego rodziny. W jednym przypadku wniosek o przyznanie zapomogi dotyczył śmierci członka rodziny. Wnioski zawierały oświadczenie o wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na członka rodziny wyliczonego za okres trzech miesięcy poprzedzających złożenie wniosku.
Wszystkie wnioski zostały zaopiniowane pozytywnie przez członków Komisji Socjalnej, powołanych zarządzeniem nr 3/2010 Dyrektora DPS z dnia 1 marca 2010 r. *w sprawie powołania Komisji Socjalnej*.
- 201 wniosków o przyznanie świadczenia socjalnego – *pomocy finansowej lub rzeczowej, w związku ze zwiększonymi wydatkami w okresie jesienno-zimowym i świątecznym* sporządzone na drukach stanowiących załącznik nr 1 do Regulaminu ZFŚŚ. Wnioski zawierały oświadczenie o wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na członka rodziny wyliczonego za okres trzech miesięcy

poprzedzających złożenie wniosku, wyszczególnienie osób stanowiących wspólne gospodarstwo domowe z wskazaniem daty urodzenia i miejsca pracy lub nauki.

- dokument pn. „Wykaz pracowników emerytów i rencistów DPS upoważnionych do odbioru pomocy finansowej w związku ze zwiększonymi wydatkami w okresie jesienno-zimowym i świątecznym w 2013 r.” sporządzony przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych w dniu 5.12.2013 r. zatwierdzony przez Dyrektora DPS, stanowiący podstawę do przygotowania listy płac,
- 31 wniosków o udzielenie pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (druk stanowi załącznik nr 4 do Regulaminu ZFŚŚ) oraz umowy w sprawie o przyznanie pomocy z ZFŚŚ na cele mieszkaniowe,
- listy płac sporządzone w systemie „Cogisoft” nr 7/2013, 9/2013, 13/2013, 18/2013, 20/2013, 23/2013, 24/2013, 27/2013, ujmujące naliczenie świadczeń socjalnych przyznanych w 2013 r. zawierały podpis osoby sporządzającej, adnotację o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznymi i formalno-rachunkowym oraz ich zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego i Dyrektora DPS.
- plan finansowy dochodów i wydatków DPS ul. Krakowska 55 w Krakowie na rok 2013 sporządzony na druku P-19 w dniu 9.01.2013 r. przez Głównego Księgowego i zatwierdzony przez Dyrektora DPS oraz zawierający adnotację o jego sprawdzeniu przez Dyrektora Wydziału Biura Budżetu Miasta UMK oraz Z-cę Dyrektora ds. Pomocy Społecznej (brak daty sprawdzenia).

Ustalenia:

Zgodnie z zatwierdzonym przez Dyrektora DPS *Planem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na rok 2013* (brak daty sporządzenia), zaplanowano środki funduszu w wysokości 404.325,37 zł, które podzielono na następujące tytuły wydatków:

- dopłaty do wczasów „pod gruszą”: 155.000,00 zł,
- zapomogi losowe: 10.000,00 zł,
- świadczenia rzeczowe (paczki Mikołajowe dla dzieci pracowników DPS): 3.000,37 zł,
- udzielenie pożyczek na remont mieszkań: 150.000,00 zł,
- świadczenia rzeczowe dla pracowników: 87.326,00 zł.

Należy zaznaczyć, że ww. plan dochodów i wydatków ZFŚŚ nie zawierał adnotacji potwierdzającej uzgodnienie ze związkami zawodowymi i przedstawicielem reprezentującym pozostałych pracowników, co jest niezgodne z wymogami § 2 ust. 6 *Regulaminu*.

Z zapisów na koncie 851 *Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych* wynikało, że stan środków Funduszu na dzień 1.01.2013 r. wynosił 188.409,37 zł i w ciągu roku uległ zwiększeniu o kwotę 219.003,28 zł oraz zmniejszeniu 250.075,78 zł, w efekcie czego stan środków Funduszu na dzień 31.12.2013 r. wynosił 157.336,87 zł.

Analiza zapisów księgowych wykazała, iż jednostka nie prowadziła ewidencji szczegółowej do konta 851 według źródeł zwiększeń i tytułów zmniejszeń środków funduszu, czym naruszono wymogi określone w załączniku nr 3 do rpk.

Na podstawie dokumentacji źródłowej ustalono, że źródła zwiększeń i zmniejszeń środków Funduszu w 2013 r. stanowiły:

L.p.	Zwiększenie środków funduszu w 2013 r.	Kwota (w zł)
1.	Odpis roczny na ZFŚŚ na 2013 r.	214.300,00
2.	Odsetki od dodatniego salda rachunku bankowego	1.791,28
3.	Oprocentowanie udzielonych pożyczek mieszkaniowych	2.912,00
Razem		219.003,28
Zmniejszenia środków funduszu w 2013 r.		
1.	dopłaty do wczasów „pod gruszą”:	135.831,00
	zapomogi losowa	6.700,00

świadczenia rzeczowe (paczki Mikołajowe dla dzieci pracowników DPS)	3.148,28
udzielenie pożyczek na remont mieszkań	142.000,00
świadczenia finansowe dla pracowników	73.823,00

Natomiast analiza zapisów na koncie 135 *Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia* wykazała, iż stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym ZFŚS na początek roku 2013 wynosił 63.225,37 zł, natomiast pozostałe środki funduszu w kwocie 125.184,00 zł stanowiły należności od pracowników z tytułu udzielonych pożyczek, ujęte na koncie 234/15/M *Pozostałe rozrachunki z pracownikami/ Fundusz mieszkaniowy*.

W wyniku analizy operacji bankowych ujętych w wyciągach bankowych ZFŚS ustalono, że:

Wpływ na rachunek bankowy ZFŚS w 2013 r. stanowiły		Kwota (w zł)
1.	Odpis roczny na ZFŚS na 2013 r.	214.300,00
2.	Odsetki od dodatniego salda rachunku bankowego	1.791,28
3.	Splata pożyczek mieszkaniowych	133.600,00
Razem		349.691,28
Wydatki z rachunku bankowego ZFŚS w 2013 r. stanowiły		
1.	Dopłaty do wczasów „pod gruszą” podatek 14.949,00	135.831,00
2.	Dofinansowanie kolonii dla dzieci 747,5 zł i 600,00 zł bez podatku	1.347,50
3.	zapomogi losowa bez podatku	6.700,00
4.	Zapomoga socjalna z podatkiem 350,00 brutto 63,00zł podatek	287,00
5.	świadczenia rzeczowe (paczki Mikołajowe dla dzieci pracowników DPS)	3.148,28
6.	udzielenie pożyczek na remont mieszkań	142.000,00
7.	świadczenia finansowe dla pracowników (naliczenie 87.750,00 w tym 13.927 podatek)	73.823,00
8.	Odprowadzony do Urzędu Skarbowego pdof pobrany od świadczeń socjalnych wypłaconych w 2013 r.	28.939,00
Razem		392.075,78

Na zwiększenie funduszu odniesiono między innymi rzetelną kwotę odsetek od dodatniego salda rachunku bankowego ZFŚS, dopisanych przez bank w 2013 roku, w łącznej kwocie 1.791,28 zł, udokumentowanych wyciągami bankowymi o numerach: 6/2013, 11/2013, 17/2013, 24/2013, 32/2013, 38/2013, 43/2013, 51/2013, 57/2013, 64/2013, 71/2013, 80/2013. Operacje bankowe zostały zaewidencjonowane na kontach: strona Wn 135 i strona Ma 851.

Obroty konta 135 za 2013 r. były zgodne z obrotami wynikającymi z operacji bankowych, a saldo konta 135 na dzień 31.12.2013 r. wynosiło 20.840,87 zł, co było zgodne wyciągiem bankowym nr 81/2013 z dnia 31.12.2013 r. (dow. księgowy nr Dz. 4420/XII).

W wyniku analizy operacji bankowych ustalono, że w 2013 r. ze środków funduszu udzielone zostały pożyczki mieszkaniowe w łącznej kwocie 142.000,00 zł (uwzględniając naliczone oprocentowanie od pożyczek to kwota 144.912,00 zł) natomiast wpływy z tytułu spłaty pożyczek wyniosły 133.600,00 zł. W efekcie stan należności od pracowników z tytułu udzielonych pożyczek na koniec 2013 r. wynosił 136.496,00 zł i był zgodny z saldem konta 234/15/FM na dzień 31.12.2013 r.

Poniżej zawarto ustalenia będące wynikiem szczegółowej kontroli przychodów Funduszu w tym prawidłowości obliczenia odpisu na ZFŚS oraz realizacji wydatków z poszczególnych tytułów ze środków Funduszu w 2013 r.

Odpis na ZFŚS w 2013 r.:

Zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym dochodów i wydatków na 2013 r. (druk P-19) na dzień 1.01.2013 r. kontrolowana jednostka zaplanowała odpis na ZFŚS w dziale 852 *Pomoc społeczna w rozdziale 85202 Domy Pomocy Społecznej* w wysokości 209.100,00 zł. Planowane zatrudnienie w DPS wynosiło 183 etaty.

Sposób obliczenia planowanej wielkości odpisów na ZFŚS wg danych zawartych w dokumencie pn. *Naliczenie wysokości ZFŚS na 2013 rok do planowanej liczby zatrudnionych pracowników w DPS* sporządzonym przez Głównego Księgowego przedstawiał się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość etatów przeliczeniowych /osób	Stawka odpisu na 1 pracownika (w zł)	Kwota (w zł)
Pracownicy administracji i obsługi (w tym dwie osoby na urlopie wychowawczym)	64	1.093,93 (2.917,14 x 37,5%)	70.011,52
Pracownicy zatrudnieni w warunkach uciążliwych	92	1.456,57* (2.917,14 x 50%)	134.188,44
Pracownicy w stosunku do których orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności	4	182,32 (2.917,14 x 6,25%)	729,28
Emeryci i renciści	23	182,32 (2.917,14 x 6,25%)	4.193,36
Razem naliczenie odpisu na ZFŚS			209.122,60

*Błędnie została wpisana kwota stanowiąca 50% kwoty bazowej będącej podstawą do naliczenia odpisu jednakże wyliczenie kwoty planowanego odpisu została ustalona prawidłowo.

Z danych zawartych w tabeli powyżej wynika, iż:

- do obliczenia odpisu przyjęto prawidłowe stawki, ustalone zgodnie z art. 5 i 5b uzfśś,
- ustalona w planie finansowym wielkość odpisu została zaokrąglona do pełnych setek.

W dniu 12.12.2013 r. dokonano przeliczenia odpisu dostosowując go do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych. Ze sporządzonego przez pracownika (Kierownika sekcji spraw pracowniczych) dokumentu pn. *Korekta naliczenia wysokości ZFŚS na 2013 rok do przeciętnej rzeczywistej liczby zatrudnionych pracowników w DPS* wynikało, że przeciętna faktyczna liczba pracowników zatrudnionych w DPS w 2013 r. po przeliczeniu na pełne etaty uległa zmianie co zostało zaprezentowane w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Ilość etatów przeliczeniowych /osób	Stawka odpisu na 1 pracownika (w zł)	Kwota (w zł)
Pracownicy administracji i obsługi (w tym dwie osoby na urlopie wychowawczym)	74	1.093,93 (2.917,14 x 37,5%)	80.950,82
Pracownicy zatrudnieni w warunkach uciążliwych	87,35	1.456,57* (2.917,14 x 50%)	127.231,96*
Pracownicy w stosunku do których orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności	4,5	182,32 (2.917,14 x 6,25%)	820,44
Emeryci i renciści	29	182,32 (2.917,14 x 6,25%)	5.287,28
Razem naliczenie odpisu na ZFŚS			214.289,93
Wyliczenie różnicy 87,35 etatów x 1458,57= 127.406,09 zł – 127.231,96 = 174,70			174,70
Razem			214.464,63

*Powstała różnica w kwocie 174,70 zł wynika z błędnego obliczenia przez Głównego Księgowego stawki odpisu na 1 pracownika zatrudnionego w warunkach uciążliwych tj. 50% - wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach, a następnie z przemnożenia wyliczonej kwoty przez ilość ustalonych etatów.

Wielkość planowanego odpisu podstawowego na rok 2013 została skorygowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych. Główny Księgowy dokonał korekty w oparciu o dane dotyczące faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych w 2013 r.

W wyniku dokonania powyższych obliczeń ustalono iż wielkość skorygowanego odpisu na ZFŚS wg stanu na dzień 31.12.2013 r. wyniosła 214.289,93 zł, a planowany odpis na ZFŚS został ustalony w kwocie 209.100,00 zł. W związku z powyższym Główny Księgowy dokonał najpierw zaokrąglenia skorygowanego odpisu do kwoty 214.300,00 a w dniu 13.12.2013 r. *tytułem uzupełnienia brakującego odpisu na ZFŚS* dokonał przelewu środków w kwocie 5.200,00 zł z rachunku bieżącego jednostki na rachunek ZFŚS, o czym świadczy WB nr 75/2013 (dow. księgowy Dz.4273/XII).

Z powyższych danych wynika, że wielkość odpisu przekazanego na rachunek ZFŚS była o 174,70 zł niższa względem wielkości wynikającej z prawidłowego ustalenia. Ponadto w jednostce wielkość odpisu została zaokrąglona do pełnych setek złotych. Działanie takie nie znajduje poparcia w przepisach prawa regulujących kwestie dotyczące obliczenia odpisu na ZFŚS, które nie zawierały zapisów wskazujących na możliwość zaokrąglenia wielkości rocznego odpisu.

Terminowość i prawidłowość wysokości środków przekazanych na rachunek bankowy ZFŚS:

Przekazania środków na rachunek bankowy ZFŚS dokonano w następujących terminach:

Data wpływu	Nr WB/ (dow. księgowy)	Kwota (w zł)	% wielkości planowanego odpisu
29.05.2013	31/2013 Dz.1936/V/2013	157.000,00	75,1
30.09.2013	57/2013 Dz.3302/IX/2013	52.100,00	24,9
Ogółem		209.100,00	100

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż:

- do naliczenia odpisu na 2013 r. przyjęto kwotę zgodną ze zmianą do uzfśś (art. 5 i 5b), w wysokości 2.917,14 zł, za wyjątkiem sytuacji opisanej powyżej,
- wielkość planowanego odpisu na ZFŚS została przekazana na rachunek bankowy z zgodnie z wymogami określonymi w art. 6 ust. 2 uzfśś,
- odpis skorygowano, uwzględniając wyliczenie średniorocznego zatrudnienia zgodnie z art. 5 ust. 1 uzfśś oraz zapisem § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 r., w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. nr 43 poz. 3490).

Wydatki na działalność socjalną ze środków funduszu w 2013 r.

W oparciu o przedłożoną dokumentację z prac Komisji Socjalnej oraz dokumentację księgową stwierdzono, że środki funduszu w 2013 r. zostały rozdysponowane:

1. w zakresie bezzwrotnej pomocy socjalnej,
2. w zakresie zwrotnej pomocy socjalnej.

Ad.1.

Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci pracowników:

W dniu 5 marca 2013 r. na posiedzeniu Komisji Socjalnej działającej w DPS ustalona została tabela dofinansowania do wypoczynku pracowników i dzieci. Zgodnie z postanowieniami Komisji wysokość świadczenia została zróżnicowana i uzależniona od sytuacji materialnej osoby uprawnionej. Warunkiem uzyskania świadczenia było złożenie przez pracownika wniosku wymaganego Regulaminem, według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu tj. *Wniosek o przyznanie świadczenia socjalnego*.

W 2013 r. Komisja w dwóch przypadkach przyznała dofinansowanie do zorganizowanego wypoczynku letniego dzieci na podstawie przedłożonych rachunków, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z zapisów § 6 ust. 3 obowiązującego Regulaminu oraz ustaleniami podjętymi na posiedzeniu Komisji.

7

SP14 (fn)

Wypłata świadczenia odbywała się na podstawie sporządzonych list płac w dniach:

- 24.07.2013 r. zgodnie z listą płac nr 13/2013 – o czym świadczy wyciąg bankowy nr 41/2013 za okres od dnia 23.07.2013 do 24.07.2013 r., (dow. księgowy Dz.2635/VII/2013),
- 27.08.2013 r. zgodnie z listą płac nr 18/2013 – o czym świadczy raport kasowy nr 6/VII/2013 za okres od dnia 1.08.2013 do 31.08.2013 r., (dow. księgowy Dz.2932/VIII/2013).

Od wypłaconych świadczeń nie pobrano zaliczki na podatek dochodowy zgodnie z wytycznymi art. 21 ust. 1 pkt 78 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Pozostałe świadczenia dla uprawnionych osób (dzieci) zostały wypłacone wraz z dofinansowaniem dla rodziców.

Dofinansowanie do wczasów zorganizowanych we własnym zakresie dla pracowników:

W dniu 10.05.2013 r. *Komisja Socjalna* na posiedzeniu ustaliła kryteria dochodowe i wysokość pomocy finansowej dla pracowników z tytułu tzw.: wczasów pod gruszą. Dofinansowanie do tzw. „wczasów pod gruszą” zostało przyznane pracownikom DPS na podstawie złożonych przez nich wniosków (według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do *Regulaminu*). Złożony dokument zawierał informacje wymagane zapisami § 6 *Regulaminu*. Wysokość dofinansowania uzależniona była od wysokości dochodu przypadającego na jednego członka rodziny uprawnionej osoby ustalonego zgodnie z wymogami określonymi w § 5 pkt 2 *Regulaminu*. Dofinansowanie wypoczynku dla pracowników odbywało się zgodnie z wartościami ustalonymi na posiedzeniu *Komisji* oraz w oparciu o złożone wnioski uprawnionych osób. Kierownik sekcji spraw pracowniczych gromadził niezbędną dokumentację i przygotowywał zbiorcze pisma zatwierdzone przez Dyrektora DPS dla działu księgowości w celu sporządzenia list płac:

Pismo z dnia	Lista płac nr /dow. księgowy	Kwota świadczenia (w zł) brutto	Naliczony podatek (w zł)	Wypłata WB nr /z dnia
21.05.2013 r.	7/2013 (dow. księgowy 1923/V/2013)	24.700,00 pracownicy	2.605,00	WB 29/2013 z dnia 22.05.2013 kwota 13.188,00 zł
		3.180,00 Emeryci i renciści	318,00	RK/3/V/13 z dnia 22.05.2013 kwota 11.769,00 zł
21.06.2013	9/2013 (dow. księgowy 2250/VI/2013)	36.840,00 pracownicy	3.356,00	WB 36/2013 z dnia 25.06.2013 kwota 25.491,00 zł
		4.60,007 emeryci i renciści	476,00	RK/4/VI/13 z dnia 25.06.2013 kwota 12.277,00 zł
16.07.2013	13/2013 (dow. księgowy 2654/VII/2013)	44.250,00 pracownicy	4.411,00	WB 41/2013 z dnia 24.07.2013 kwota 31.066,00 zł
		3.620,00 emeryci i renciści	363,00	RK/5/VII/13 z dnia 24.07.2013 kwota 12.031,00 zł
21.08.2013	18/2013 (dow. księgowy 2914/VIII/2013)	21.390,00 pracownicy	2.210,00	WB 29/2013 z dnia 22.05.2013 kwota 13.188,00 zł
		1.030,00 emeryci i renciści	103,00	RK/6/VIII/13 z dnia 27.08.2013 kwota 8.504,00 zł
21.09.2013 r.	20/2013 (dow. księgowy 3258)	7.460,00 pracownicy	795,00	WB 55/2013 z dnia 25.09.2013 kwota 13.188,00 zł

		1.510,00 emeryci i renciści	151,00	RK//IX/13 z dnia 25.09.2013 kwota 503,00 zł
21.10.2013 r.	23/2013 (dow. księgowy 3639)	2.040 pracownicy	162,00	WB 62/2013 z dnia 28.10.2013 kwota 1.878,00 zł

Od wypłaconych świadczeń została odprowadzona zaliczka na podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, przy uwzględnieniu kwoty wolnej od podatku tj. 380,00 zł.

Wypłata świadczenia dla pracowników nastąpiła na podstawie ww. list płac, które zawierały podpis osoby sporządzającej oraz były sprawdzone przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych zatwierdzone przez Głównego Księgowego i Dyrektora DPS.

Operacje dotyczące naliczenia list płac były prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej, jednakże dekretacja księgowa (Wn 851 i Ma 231) wynikała z wydruku komputerowego pn. *System Finansowo-księgowy Kontrolne zestawienie dowodów*, a nie była ujęta na dowodzie źródłowym np. dowodzie PK. Kontrolującemu nie przedłożono uregulowań wewnętrznych opisujących możliwość stosowania przez jednostkę dowodów księgowych wskazanych w art. 20 ust. 5 ur.

Jeżeli wypłata przyznanych świadczeń odbywała się na podstawie wyciągu bankowego, wówczas dekretacja księgowa wskazana była na wyciągu Wn 231 i Ma 135, a w przypadku wypłaty gotówkowej dekretację Wn 231 i Ma 101 zamieszczano na raporcie kasowym.

Zapomogi losowe i socjalne

Na podstawie analizy dokumentów źródłowych stwierdzono, iż w okresie od stycznia do grudnia 2013 roku wypłacano ze środków Funduszu 8 zapomóg losowych na łączną kwotę 7.050,00 zł.

Zapomogi przyznano na podstawie umotywowanych wniosków złożonych przez pracowników DPS, zgodnie z wytycznymi określonymi w *Regulaminie* oraz z postanowieniami *Komisji Socjalnej* zawartymi w niżej wymienionych protokołach:

Nr protokołu / z dnia	Kwota zapomogi losowej (w zł)	Lista płac nr	Wypłata WB nr /z dnia
28.03.2013 r.	1.000,00	brak listy płac	WB 18/2013 z dnia 2.04.2013 r.
	1.000,00		
29.08.2013 r.	1.000,00		RK nr 7/IX/13 z dnia 4.09.2013
	1.000,00		
24.09.2013 r.	1.000,00		RK nr 7/IX/13 z dnia 25.09.2013
18.11.2013 r.	1.000,00		WB 67/2013 z dnia 19.11.2013 r.
	700,00		

Wypłacone świadczenia były zwolnione z podatku dochodowego zgodnie z postanowieniami art. 21 ust. 1 pkt 26 updf.

Ponadto w dniu 23.09.2013 r. *Komisja Socjalna* rozpatrzyła wniosek pracownika w sprawie udzielania pomocy finansowej. Prośba została rozpatrzona pozytywnie, przyznano kwotę 350,00 zł brutto. Od przyznanego świadczenia pobrano zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 67 updf.

W wyniku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż:

- od wypłaconych świadczeń (zapomóg losowych) nie pobrano zaliczki na podatek dochodowy zgodnie z art. 21 ust.1 pkt 26 updf, z uwagi na to, iż przyznane zapomogi dotyczyły między innymi indywidualnych zdarzeń losowych bądź długotrwałej choroby,

7

Styś P.17

- od wypłaconego pracownikowi świadczenia (zapomoga socjalna) odprowadzono podatek dochodowy od osób fizycznych, zgodnie z art. 21 ust.1 pkt 67 ustawy *o podatku dochodowym od osób fizycznych*,
- wypłata zapomóg losowych odbywała się na podstawie sporządzonego przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych (brak podpisu) pisma do działu księgowości zatwierdzonego przez Dyrektora DPS z wskazaniem kwoty przyznanej zapomogi, który nie spełniał wymogów określonych w art. 21 ust 1 ur oraz nie stanowił dowodu do naliczenia wynagrodzeń. W księgach rachunkowych odnotowano jedynie operację dotyczącą wypłaty na podstawie wyciągu bankowego lub raportu kasowego, na którym zamieszczano dekretnę księgową (Wn 851 i Ma 135).

Świąteczna pomoc socjalna

W dniu 13.11.2013 r. na posiedzeniu *Komisji Socjalnej* podjęto ustalenia o wypłaceniu pracownikom świadczeń świątecznych. Wysokość świadczeń była zróżnicowana i uzależniona od sytuacji materialnej osoby uprawnionej do pobrania świadczenia.

Warunkiem uzyskania świadczenia socjalnego było złożenie przez pracownika wniosku wymaganego *Regulaminem* oraz określeniem w nim dochodu przypadającego na jednego członka rodziny.

Wypłata świadczenia nastąpiła na podstawie listy płac nr 27/2013 (dow. księgowy 4311/XII/2013) w dniu 5.12.2013 r., o czym świadczy WB nr 74/2013 (dow. księgowy 4190/XII/2013) oraz raport kasowy nr 11/XII/13 za okres od dnia 1.12.2013 r. do dnia 31.12.2013 r. (dow. księgowy 4196/XII/2103).

Od wypłaconych świadczeń pobrano zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych w łącznej kwocie 13.927,00 zł, w tym 12.555,00 zł od wypłaconych pracownikom (170 osób) świadczeń zgodnie z art. 21 ust.1 pkt 67 ustawy *o podatku dochodowym od osób fizycznych* i 1.372,00 zł od wypłaconych świadczeń dla 31 emerytów.

Od świadczeń wypłaconych emerytom pobrany został 10% zryczałtowany podatek dochodowy (art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy o pdof).

Należy jednak nadmienić iż w 2013 r. emeryci objęci świadczeniem socjalnym nie otrzymali świadczeń rzeczowych oraz nie przekroczyli limitu przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 38 ustawy o pdof. Z przepisu tego wynika, że wolne od podatku dochodowego są świadczenia otrzymywane przez emerytów lub rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładem pracy m.in. stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł.

W związku z powyższym przyznane świadczenie dla emerytów i rencistów powinno być zwolnione z pobrania zaliczki na podatek dochodowy.

Paczki mikołajowe dla dzieci pracowników

W dniu 13.11.2013 r. na posiedzeniu *Komisji socjalnej* podjęta została decyzja o przyznaniu świadczenia pn. *Paczki mikołajowe dla dzieci pracowników*. Zgodnie z postanowieniami *Komisji* wartość świadczeń została zróżnicowana i uzależniona od sytuacji materialnej osoby uprawnionej do tego świadczenia.

Warunkiem uzyskania świadczenia było złożenie przez pracownika *Wniosku o przyznanie świadczenia socjalnego z ZFŚS*. Wnioski zawierały między innymi informację o wysokości dochodu brutto przypadającego na jednego członka rodziny, informację o osobach będących we wspólnym gospodarstwie domowym w dniu składania wniosku (w tym dzieci) wraz z podaniem daty urodzenia.

Na podstawie złożonych wniosków oraz wytycznych podjętych przez Komisję Socjalną sporządzony został w dniu 28.11.2013 r. przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych

dokument pn. *Wykaz dzieci pracowników Domu pomocy Społecznej w Krakowie ul. Krakowska 55 uprawnionych do paczek mikołajowych w 2013 r.* W oparciu o zebrane dane ustalono, iż należy przygotować na ten cel 63 paczki, w tym 62 paczki w kwocie 50,00 zł i 1 paczkę w kwocie 48,00 zł.

Przygotowane paczki zostały przekazane zgodnie ze sporządzoną listą za pisemnym potwierdzeniem.

W związku z przygotowaniem paczek mikołajowych w dniu 2.12.2013 r. wystawiony został wniosek o zaliczkę na zakup artykułów spożywczych na kwotę 3.148,28 zł, który nie został ujęty w raporcie kasowym. Następnie w dniu 3.12.2013 r. pod pozycją nr 2 w raporcie kasowym nr 11/XII/13 (dow. księgowy Dz. 4196/XII/2013), została zaewidencjonowana faktura VAT 1240/0/13 z dnia 3.12.2013 r. za zakup słodczy na kwotę 3.148,28 zł, która została zadekretowana Wn 851 i Ma 101, co świadczy o zapłacie bez wcześniejszego ujęcia na kontach rozrachunkowych.

Ad.2.

Pożyczki na cele mieszkaniowe:

Zgodnie z zapisami Regulaminu zasady przyznawania pomocy na cele mieszkaniowe uregulowano w § 8. Wskazano, że podstawą udzielenia pożyczki jest pisemny wniosek osoby uprawnionej do korzystania z funduszu (wzór stanowi załącznik nr 4), poręczony przez dwóch pracowników DPS zatrudnionych na czas nieokreślony (pracownik może być poręczycielem dwóch pożyczkobiorców). Regulamin szczegółowo określał na jakie cele udziela się pożyczek, w jakiej wysokości i na jaki okres. W pkt 4 określono wysokość oprocentowania udzielonych pożyczek, tj. wysokości 2% od całości kwoty przyznanej pożyczki.

Ustalono następującą wysokość pożyczek:

- na modernizację lub remont mieszkania do 3.500,00 zł,
- domu jednorodzinnego do 7.000,00 zł.

Wymienione świadczenia mogą być przyznane jeden raz na dwa lata. Maksymalny okres spłaty udzielonych pożyczek wynosił 2 lata. Regulamin dopuszczał umorzenie pożyczki w przypadku śmierci pożyczkobiorcy oraz w sytuacji, gdy pożyczkobiorca i poręczyciele okazali się niewypłacalni, a przewidywane koszty postępowania sądowego przekroczyłyby wartość niespłaconej pożyczki.

W 2013 roku udzielono 31 zwrotnych pożyczek mieszkaniowych (w różnych wysokościach przewidzianych *Regulaminem*) na łączną kwotę 142.000,00 zł. Wszystkie pożyczki przyznane zostały pracownikom jednostki. Pożyczki mieszkaniowe przyznawane były na podstawie złożonych przez pracowników pisemnych *Wniosków o udzielenie pożyczki z zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych*. Wnioski sporządzone zostały według wzoru stanowiącego załącznik do *Regulaminu* obowiązującego na dzień ich złożenia.

Analiza treści wniosków wykazała, iż zawierały one:

- prośbę o przyznanie pożyczki w określonej wysokości,
- cel, na jaki pożyczka ma zostać przeznaczona,
- nazwiska proponowanych żyrantów,
- potwierdzenie o stanie zatrudnienia wnioskodawcy – potwierdzone przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych,

Wnioski nie zawierały adnotacji o:

- potwierdzeniu stanu zatrudnienia poręczycieli,
- spłaceniu poprzedniej pożyczki z ZFŚS,

wynikających z zapisów obowiązującego w jednostce *Regulaminu*.

Umowy w sprawie pożyczek zwrotnych sporządzane były według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do *Regulaminu* i zawierały następujące informacje:

- datę zawarcia umowy,
- w § 1 umowy przywołana była data z posiedzenia Komisji Socjalnej, w którym określona była kwota przyznanej pożyczki i cel, na który jest przyznana oraz wysokość oprocentowania,
- w § 2 umowy wskazano:
 - okres spłaty,
 - wskazana była data rozpoczęcia spłaty udzielonej pożyczki,
 - wyliczona była wysokość pierwszej raty i kolejnych,
- pożyczkobiorca upoważnił zakład pracy do potrącenia rat pożyczki wraz z odsetkami z przysługującego mu wynagrodzenia począwszy od (...) miesiąca.
- poręczyciele solidarnie wyrazili zgodę na pokrycie należnej kwoty w razie nieuregulowania pożyczki przez pożyczkobiorcę, co potwierdzili własnoręcznym podpisem.

Kontroli w powyższym zakresie dokonano na podstawie 12 pism skierowanych do działu księgowości z poleceniem wypłaty przyznanych pracownikom pożyczek mieszkaniowych podpisanych przez dyrektora DPS w dniach:

- 8.01.2013 r. rozpatrzono 2 wnioski i zawarto 2 umowy na 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-545) i 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-237),
- 2.02.2013 r. rozpatrzono 5 wniosków i zawarto 5 umów 3 x 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-482) i 2 x 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-120),
- 8.03.2013 r. rozpatrzono 1 wniosek i zawarto 1 umowę na 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-361),
- 12.04.2013 r. rozpatrzono 1 wniosek i zawarto 1 umowę na 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-427),
- 13.05.2013 r. rozpatrzono 3 wnioski i zawarto 3 umowy na 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-147) i 2 x 7.000,00 zł,
- 5.06.2013 r. rozpatrzono 1 wniosek i zawarto 1 umowę na 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-546),
- 15.07.2013 r. rozpatrzono 2 wnioski i zawarto 2 umowy na 2 x 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-473),
- 7.08.2013 r. rozpatrzono 1 wniosek i zawarto 1 umowę na 3.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-397),
- 6.09.2013 r. rozpatrzono 2 wnioski i zawarto 2 umowy na 3.500,00 zł, i 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-97),
- 14.10.2013 r. rozpatrzono 4 wnioski i zawarto 4 umowy na 3 x 3.500,00 zł, i 1 x 7.000,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-126),
- 8.11.2013 r. rozpatrzono 5 wniosków i zawarto 5 umów na 4 x 3.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-128) i 7.000,00 zł,
- 16.12.2013 r. rozpatrzono 4 wnioski i zawarto 4 umowy na 3 x 3.500,00 zł i 2.500,00 zł (kod karty pożyczkowej pracownika M-37),
ogółem rozpatrzono 31 wniosków.

Zestawienie objętych kontrolą pożyczek udzielonych z ZFŚS przyznanych i wypłaconych w 2013 r.

<i>Data sporządzenia wniosku /nr karty pracownika</i>	<i>Dane wynikające z umowy</i>						<i>Data wypłaty pożyczki</i>
	<i>Data zawarcia umowy</i>	<i>Kwota pożyczki (w zł)</i>	<i>Odsetki (w zł)</i>	<i>Data rozpoczęcia spłaty</i>	<i>Kwota pierwszej raty</i>	<i>Kolejna 23 rata</i>	
12.12.2012/ 545	4.01.2013	7.000	146,00	II.2013	292	298,00	8.01.2013
6.12.2012/ 237	4.01.2013	3.500	73,00	II.2013	146,00	149,00	8.01.2013
24.01.2013/ 482	6.02.2013	3.500	73,00	III.2013	146,00	149,00	8.02.2013
22.01.2013/ 120	6.02.2013	7.000	146,00	Z umowy III 2013 a z ewidencji księgowej IV 2013	292,00	298,00	11.02.2013
21.01.2013/ 361	6.03.2013	7.000	146,00	IV.2013	292,00	298,00	11.03.2013
19.03.2013/ 427	10.04.2013	7.000	146,00	V.2013	292,00	298,00	12.04.2013
17.04.2013/ 147	8.05.2013	3.500	73,00	VI.2013	146,00	149,00	14.05.2013
23.05.2013/ 546	5.06.2013	3.500	Na 7 m-cy 23 zł	VI.2013	505,00	506,00	6.06.2013
14.06.2013/ 473	4.07.2013	3.500	73,00	VII.2013	146,00	149,00	16.07.2013
5.08.2013/ 397	6.08.2013	3.000	63,00	IX.2013	119,00	123,00	7.08.2013
16.08.2013/ 97	4.09.2013	7.000	146,00	X.2013	292,00	298,00	10.09.2013
16.07.2013/ 126*	7.10.2013	7.000	146,00	XI.2013	292,00	298,00	14.10.2013
20.08.2013/ 128*	6.11.2013	3.500	73,00	XII.2013	146,00	149,00	8.11.2013
5.11.2013/ 37	10.12.2013	2.500	52,00	XII.2013	114,00	106,00	16.12.2013
Razem		68.500,00	1.379,00		3.220,00	3.268,00	

Ustalenia:

- złożone wnioski zawierały adnotację Dyrektora DPS zatwierdzającą kwotę wnioskowanej pożyczki,
- wnioski pracowników o numerze karty 126 i 128 zostały złożone przed terminem spłaty ostatniej raty wcześniej pobranej pożyczki. Takie działanie pozostaje w sprzeczności z zapisami § 8 pkt 9 obowiązującego *Regulaminu*, tj. *Za datę złożenia wniosku o ponowną pomoc zwrotną (pożyczkę) na cele mieszkaniowe, przyjmuje się w przypadku złożenia dokumentów w trakcie spłaty poprzedniej pożyczki – dzień spłaty ostatniej raty.* W tym przypadku wniosek został złożony w dniu 16.07.2013 r. a termin spłaty ostatniej raty przypadał na wrzesień 2013 r. Jednakże kolejna pożyczka udzielona została dopiero po spłacie ostatniej raty wcześniejszej pożyczki,
- na wnioskach brakowało adnotacji potwierdzającej spłatę wcześniej pobranej pożyczki (brak zadłużenia na dzień składania wniosku),
- na umowach widniały podpisy poręczycieli potwierdzone przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych,

Zapisy w ewidencji księgowej dokonywane były na podstawie pisma skierowanego do działu księgowości celem dokonania wypłaty udzielonej pożyczki przygotowanego przez kierownika sekcji spraw pracowniczych. Dokument nie spełniał wymogów wynikających z art. 21 ust. 1 ur.

W ramach udzielonych w 2013 roku pożyczek zostały naliczone jednorazowo z góry w wysokości 2% odsetki od udzielonej kwoty pożyczki. Łącznie od pożyczek udzielonych w 2013 r. naliczono odsetki w kwocie 2.912,00 zł. Kwota odsetek odnoszona była na zwiększenie środków Funduszu (konto Ma 851) w momencie ich przyznania. Należy natomiast zaznaczyć, że zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 5 *uzfśś*, środki funduszu zwiększa się o wpływy z oprocentowania pożyczek. Z treści zawartych umów wynikało natomiast, że kwota udzielonej pożyczki wraz z należnymi odsetkami została podzielona w większości objętych kontrolą umów na 24 raty. W umowie nie określono części ustalonej kwoty, która dotyczy

naliczonych odsetek, np. poprzez zawarcie zapisów, iż odsetki pobierane są z góry łącznie z pierwszą ratą pożyczki, zapewniając tym samym jednoznaczne stwierdzenie, że pierwsza wpłata stanowi podstawę zaewidencjonowania odsetek na zwiększenie Funduszu. Powyższe ustalenia nie zostały również zawarte w *Regulaminie*.

Zadłużenie pracowników z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych ujmowane było na koncie analitycznym 234/15/M *Pozostałe rozrachunki z pracownikami Fundusz mieszkaniowy*, w podziale na ewidencję analityczną w formie indywidualnych zapisów dla poszczególnych pracowników. Ogółem kwota zadłużenia z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych na dzień 31.12.2013 r. wyniosła 136.496,00 zł (zgodność kart z saldem Wn konta 234 wynikającym z Zestawienia obrotów i sald kont pomocniczych za okres 01.01.2013 r. - 31.12.2013 r. data systemowa wydruku z dnia 20.05.2014 r.).

Zarządzeniem nr 4/2014 z dnia 15 maja 2014 r. Dyrektora DPS wprowadzony został znowelizowany Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, w którym między innymi został wprowadzony zapis dotyczący różnicowania wysokości udzielonych zwrotnych pożyczek w zależności od dochodów cyt.: „*Wysokość oprocentowania od kwoty udzielonych pożyczek wynosi 2% w skali roku dla pożyczkobiorcy posiadającego dochód powyżej 130% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę, natomiast dla pożyczkobiorcy z dochodem poniżej 130% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia pożyczka jest nieoprocentowana.*”

III. Podsumowanie

Kontrola gospodarowania środkami ZFŚS wykazała, że w jednostce podstawą działalności ZFŚS był *Regulamin* wprowadzony do stosowania zarządzeniem Dyrektora DPS w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi. W *Regulaminie*, zgodnie z art. 8 ust. 2 uzfśś, uregulowano kwestie dotyczące zasad tworzenia i podziału środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej, zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu oraz osób uprawnionych do korzystania z ZFŚS.

Analiza treści *Regulaminu* wykazała jednakże, że w pewnym zakresie nie regulował on wszystkich kwestii zapewniających sprawne i prawidłowe gospodarowanie środkami funduszu oraz zawierał zapisy niedostosowane do obowiązujących przepisów i faktycznie stosowanych zasad (szczegółowe ustalenia zawarto na str. 4 niniejszego protokołu). Jednakże w dniu 27.05.2014 r. kontrolującemu przedłożono znowelizowany i uaktualniony Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych wprowadzony do stosowania na mocy zarządzenia nr 4/2014 Dyrektora DPS z dnia 15.05.2014 r., który wyeliminował nieprawidłowości zamieszczone w *Regulaminie* obowiązującym w 2013 roku.

W wyniku kontroli gospodarowania środkami ZFŚS w 2013 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieprowadzenie ewidencji szczegółowej do konta 851 według źródeł zwiększeń i tytułów zmniejszeń środków funduszu, czym naruszono zasady funkcjonowania konta określone w załączniku nr 3 do rpk,
- zastosowanie nieprawidłowej stawki – podczas korygowania odpisu na 1 pracownika zatrudnionego w warunkach uciążliwych tj. 50% - *wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika wykonującego pracę w szczególnych warunkach* - prawidłowa stawka wynosi 1.458,57 zł natomiast w dokumentacji DPS przyjęto stawkę 1.456,57 zł. Takie działanie pozostaje w sprzeczności z wytycznymi art. 5 i 5b uzfśś,
- zaokrąglenie wielkości odpisu przekazanego na ZFŚS do stu złotych, podczas gdy przepisy wynikające z art. 5 uzfśś nie przewidują możliwości dokonywania zaokrągleń,

42

DPik (m)

- nieokreślenie zarówno w umowie o pożyczkę z ZFŚS na cele mieszkaniowe jak również w *Regulaminie* terminu spłaty odsetek, a tym samym nieokreślenie momentu ich odniesienia na zwiększenie środków funduszu ewidencjonowanych na koncie 851. W myśl art. 7 ust. 1 pkt 5 uzfśś środki funduszu zwiększa się o wpływy z oprocentowania pożyczek,
- wypłata przyznanych zapomóg losowych odbywała się na podstawie sporządzonych przez Kierownika sekcji spraw pracowniczych (brak podpisu) pism do działu księgowości zatwierdzonych przez Dyrektora DPS z wskazaniem kwoty przyznanej zapomogi. Pisma te nie spełniały wymogów określonych w art. 21 ust 1 ur. oraz nie stanowił dowodu wewnętrznego opracowanego i przyjętego przez jednostkę w regulacjach wewnętrznych,
- pobranie 10% zryczałtowanego podatku dochodowego (art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy o pdof) od wypłaconych emerytom i rencistom świadczeń socjalnych. Należy jednak zaznaczyć, iż w 2013 r. emeryci i renciści objęci świadczeniem socjalnym nie otrzymali świadczeń rzeczowych oraz nie przekroczyli limitu przewidzianego w art. 21 ust. 1 pkt 38 ustawy o pdof. W związku z powyższym przyznane świadczenie powinno być zwolnione z pobrania zaliczki na podatek dochodowy.

Na powyższych ustaleniach kontrolę zakończono.

Kontrola wpisana została do prowadzonej przez jednostkę ewidencji kontroli pod pozycją 54.

Treść niniejszego protokołu, sporządzonego w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, omówiono z Dyrektorem i Głównym Księgowym kontrolowanej jednostki.

Dyrektor i Główny Księgowy jednostki kontrolowanej zostali poinformowani o:

- prawie odmowy podpisania protokołu kontroli i konieczności złożenia w tym zakresie pisemnego wyjaśnienia. Odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do wszczęcia postępowania pokontrolnego,
- możliwości przedłożenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w terminie trzech dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Jeden egzemplarz protokołu kontroli wraz z załącznikiem przekazano jednostce kontrolowanej do użytku służbowego. Drugi egzemplarz protokołu wraz z załącznikiem, przechowywany jest w siedzibie Biura Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa.

Anne Jaskółka-Wilk
INSPEKTOR
Kontrolujący

POM POMOCY SPOŁECZNEJ
W KRAKOWIE, UL. KRAKOWSKA 55
31-888 Kraków, ul. Krakowska 55
sek. 12 430 63 17 fax 12 430 62 12
dyrekcja@opskrakowska.krakow.pl

DYREKTOR

mgr Maria Gdula-Argasiewicz
Kierownik

jednostki kontrolowanej

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Maria Polch

Główny Księgowy
jednostki kontrolowanej

Kraków, dnia... *04.07.2014 r.*